

5.1.2e)

Van: 5.1.2e)
Verzonden: donderdag 4 maart 2021 16:26
Aan: 5.1.5
CC: 5.1.2e); 5.1.2e); 5.1.2e);
 5.1.5
Onderwerp: FW: brief Covid-19 arbeidsmigranten: ontbreken gezamenlijke vaccinatiestrategie en registratie arbeidsmigranten en de gevolgen voor het grensgebied
Bijlagen: 20210301 ondertekende Brief NL-D Taskforce NL vaccinatie definitief (004).pdf; 3a brief Taskforce 20206022 - nederlands ondertekend.pdf

Goedemiddag,

Willen jullie dit bericht innemen en uitzetten bij de Covid-directie,

Met hartelijke dank!

5.1.2e
 5.1.2e Hugo de Jonge

[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) | Directie Bestuurlijk en Politieke Zaken |

Parnassusplein 5 | 2500 EJ | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

5.1.2e 5.1.2e minvws.nl [www.rijksoverheid.nl](#) |

Bij VWS geldt een legitimatieplicht voor de toegang tot het ministerie. Dit betekent dat bij uw bezoek aan VWS om geldige legitimatie wordt gevraagd voor u het pand verder kunt betreden. Graag vraag ik uw aandacht hiervoor. Alvast bedankt voor de medewerking

Van: 5.1.5 <5.1.2e@vnog.nl>

Verzonden: donderdag 4 maart 2021 16:21

Aan: Minister van VWS <5.1.2e@minvws.nl>

Onderwerp: brief Covid-19 arbeidsmigranten: ontbreken gezamenlijke vaccinatiestrategie en registratie arbeidsmigranten en de gevolgen voor het grensgebied

Goedemiddag,

Bij deze ontvangt u bijgevoegde brief betreffende Covid-19 arbeidsmigranten: ontbreken gezamenlijke vaccinatiestrategie en registratie arbeidsmigranten en de gevolgen voor het grensgebied d.d. 3 maart 2021. Deze brief wordt ook per post verzonden.

Het vriendelijke verzoek is deze brief voor te leggen aan de minister van VWS.

Ik dank u hartelijk.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e
 Postbus 234, 7300 AE Apeldoorn | Bezoekadres: Europaweg 79, 7336 AK Apeldoorn (legitimatie verplicht voor bezoekers)

Aan

Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Ministerium für Arbeit, Gesundheit und
Soziales des Landes Nordrhein-Westfalen
Herrn Minister Laumann

De heer Minister De Jonge

Cc:

- Ministerie voor Justitie en Veiligheid, de heer Minister Grapperhaus
- Ministerie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de heer Minister Koolmees
- Consulaat Generaal te Düsseldorf (5.1.2e), t.a.v.
Cross-Border overleg)
- Landelijk Operationeel Team-Corona t.a.v. (5.1.2e)
Samenwerkingsplatform Arbeidsmigranten en COVID-19
- Ministerium für Heimat, Ministerium für Heimat, Kommunales, Bau und Gleichstellung
des Landes Nordrhein-Westfalen
Frau Ministerin Scharrenberg
- Ministerium für Bundes- und Europangelegenheiten sowie Internationales des Landes
Nordrhein-Westfalen
Herrn Staatssekretär (5.1.2e)

Datum: 3 maart 2021

Ons kenmerk: 20-52575/21-075676

Onderwerp: Covid-19 – arbeidsmigranten:

Ontbreken gezamenlijke vaccinatiestrategie en registratie
arbeidsmigranten en de gevolgen voor het grensgebied

Bijlage: Brief 22 juni Eerste bevindingen taskforce "Duits-Nederlandse
samenwerking COVID-19 besmettingen arbeidsmigranten" in het
grensgebied

Behandeld door: (5.1.2e)

Geachte heer De Jonge, sehr geehrter Herr Minister Laumann,

Op 22 juni 2020 hebben we u namens de taskforce "Duits-Nederlandse samenwerking COVID-19 besmettingen arbeidsmigranten", een brief geschreven over de eerste indrukken en ontwikkelingen rondom de problematiek van arbeidsmigranten en COVID-19. Aanvullend op deze brief en aansluitend op de actualiteit attenderen wij u op het ontbreken van een afgestemde gezamenlijke vaccinatiestrategie voor arbeidsmigranten. Dit betreft in het bijzonder arbeidsmigranten die werken in de vleesverwerkende industrie, de registratie hiervan en de dreigende gevolgen voor het grensgebied.

Aanleiding

Het besmettingsrisico van arbeidsmigranten die werkzaam zijn in de vleesverwerkende industrie (vooral bij mensen die werken via uitzendbureaus) is door hun woonsituatie, grensoverschrijdende verkeersbewegingen van huis naar werk en vice versa en werkomstandigheden hoog.

Hiermee draagt deze groep, relatief gezien, veel bij aan een grensoverschrijdende verspreiding van het virus. Dit is reeds tijdens de regeringsconsultaties Nederland – Noordrijn Westfalen op 25 november 2020 geconstateerd. Doordat besmettelijker varianten van het coronavirus oprukken, zoals de Britse- en Zuid-Afrikaanse variant, hebben wij grote zorgen over een toename van het infectierisico en het aantal besmettingen.

Probleemstelling

De partners in de grensregio, verenigd in de taskforce, stellen vast dat het vaccinatiebeleid in Duitsland en Nederland verschilt in doelgroepen en volgorde van vaccineren; daarbij zijn de bevoegdheden anders ingebed. In Nederland is het de minister van VWS die verantwoordelijk is voor het vaccinatiebeleid, terwijl in Duitsland elke individuele deelstaat verantwoordelijk is. In Noordrijn-Westfalen ligt de verantwoordelijkheid bij het ministerie van Arbeit, Gesundheit und Soziales (MAGS NRW). De lokale, regionale overheden en de regionale Gezondheidsdiensten van de gemeenten (GGD) en de Fachbereiche Gesundheit van de kreisen en Gesundheitsamt (GA) van de gemeenten hebben uitsluitend een rol in de uitvoering van het vaccinatiebeleid. De kans is groot dat de arbeidsmigranten niet worden opgeroepen omdat zij veelal niet staan ingeschreven.

De groep “arbeidsmigranten, grensoverschrijdend wonen en werken” is niet expliciet opgenomen in het vaccinatiebeleid, noch van Duitsland noch van Nederland en valt hierdoor tussen “wal en schip”. Het is niet duidelijk of, wanneer en waar de arbeidsmigranten in aanmerking komen voor vaccinatie.

Risico en mogelijke gevolgen

Elke burger (legaal en illegaal) moet toegang krijgen tot vaccinaties, in het belang van hun eigen gezondheid en die van hun medeburgers.

Het niet vaccineren van de arbeidsmigranten creëert een reële kans dat juist deze groep bijdraagt aan een grensoverschrijdende “besmettingsgolf”; juist ook met de nieuwe mutaties. Gezien de recent genomen maatregelen in Duitsland met het implementeren van nieuwe risicocategorieën gebieden kan dit gevolgen hebben voor het vrije grensverkeer, zoals daar nu al sprake van is met het afsluiten van de Duitse grens met Tsjechië en Tirol/Oostenrijk.

In het uiterste geval zou dit kunnen leiden tot het aanwakken van maatschappelijke onvrede, negatieve gevolgen voor de regionale en landelijke economie en mogelijk zelfs voor de transportbewegingen van de Nederlandse havens naar Duitsland.

Het aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten heeft geconstateerd dat strengere regels voor uitzendbureaus, een betere registratie en huisvesting van arbeidsmigranten noodzakelijk is.

Voor de laatste twee aspecten heeft Duitsland resp. Noordrijn-Westfalen inmiddels de betreffende wetgeving aangepast.

Een zorgvuldige registratie van arbeidsmigranten in zowel Duitsland als Nederland helpt bij de uitvoering van de vaccinatieprocedure.

Conclusie

Resumerend constateert de taskforce dat het niet hebben van een gezamenlijke afgestemde vaccinatiestrategie kan bijdragen aan een hogere grens overstijgende besmettingsrisico met alle gevolgen van dien voor het grensgebied.

Verzoek

De taskforce verzoekt dan ook nadrukkelijk aan het ministerie van VWS en het ministerie MAGS NRW, in overleg met de andere ministeries, afspraken te maken over de te volgen vaccinatiestrategie.

Concreet dienen in deze afgestemde gezamenlijke vaccinatiestrategie de arbeidsmigranten, te beginnen bij diegenen die werken in de vleesverwerkende industrie, op te worden genomen, waarbij deze groep de mogelijkheid krijgt zich te laten vaccineren. Dit kan tevens een aanzet zijn om te komen tot een betere registratie van arbeidsmigranten.

De taskforce "Duits-Nederlandse samenwerking COVID-19 besmettingen arbeidsmigranten" wil graag, daar waar mogelijk, ondersteunen.

Met vriendelijke groeten,

Für den 5.1.2e

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
namens deze

5.1.2e

5.1.2e

Für den 5.1.2e

5.1.2e

Veilig- en Gezondheidsregio
Gelderland Midden
namens deze

5.1.2e

Ministerie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer Minister Koolmees
Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer Minister De Jonge

Cc: Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten

5.1.2e

Ministerium für Bundes- und Europangelegenheiten
sowie Internationales
des Landes Nordrhein-Westfalen
Herrn Staatssekretär Dr. Mark Speich

Datum : 22 juni 2020
Ons kenmerk : 20-52575/20-072799
Onderwerp : Eerste bevindingen taskforce Duits-Nederlandse
samenwerking bij Covid-19 besmettingen onder
arbeidsmigranten in het grensgebied
Bijlage(n) : geen
Behandeld door : 5.1.2e

Geachte heer Koolmees, De Jonge en Dr. Speich,

Inleiding

In de afgelopen weken is er in het grensgebied van Nederland en Duitsland een groot aantal Covid-19 besmettingen onder arbeidsmigranten vastgesteld. Het gaat in dit geval om arbeidsmigranten die in de vleesverwerkende industrie werken. Omdat deze arbeidsmigranten veelal samen werken, wonen en reizen, moet ernstig rekening gehouden worden met een verdere verhoging van het aantal Covid-19 besmettingen bij deze groep. Hetzelfde geldt voor arbeidsmigranten die werkzaam zijn in seizoensgebonden arbeid, zoals fruit- en groenteteelt.

In zowel Nederland als Duitsland (Nordrhein-Westfalen) worden noodzakelijke maatregelen getroffen om verspreiding te beperken en een volgende uitbraak van het Covid-19 virus te voorkomen. De vier grensregio's Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG), Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) en de Kreisen Borken en Kleve hebben onderling contact gehad over de recente ontwikkelingen aangaande de Covid-19 besmettingen, met als speciale aanleiding de corona uitbraken onder arbeidsmigranten die wonen in Velp en werken bij VION in Scherpenzeel, en daarna de uitbraak bij de vestiging van VION in Groenlo. Vanwege de zorgen daaromtrent is een Duits-Nederlandse taskforce opgericht. Deze ligt in het verlengde van de al bestaande grensoverschrijdende samenwerking op het vlak van incidentbestrijding en rampen- en crisisbeheersing tussen de vier genoemde grensregio's. In deze brief informeren we u over de ontwikkelingen, over wat reeds in gang is gezet en over de mogelijke nog te nemen maatregelen.

Inrichting grensoverschrijdende regionale taskforce

Op 29 mei 2020 hebben de VNOG, VGGM en de Kreisen Borken en Kleve een taskforce opgericht en ingericht, op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau. Op ambtelijk niveau zijn naast crisisbeheersing ook de gezondheidsdiensten vertegenwoordigd. Een gedetailleerd overzicht van de deelnemers en hun functie vindt u in de bijlage. Deze 'Taskforce Duits-Nederlandse Samenwerking Covid-19 Besmettingen onder Arbeidsmigranten' richt zich op uitwisseling van informatie en nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van (onderlinge) afstemming en de daaropvolgende uitvoering van maatregelen ter bestrijding van Covid-19 besmettingen onder arbeidsmigranten.

De taskforce heeft tot nu toe een aantal zaken geconstateerd met betrekking tot de onderliggende problematiek die speelt bij de bestrijding van het coronavirus onder arbeidsmigranten, te weten:

- de veelal onder de maat zijnde woon-, hygiëne- en werkomstandigheden voor de arbeidsmigranten,
- de complexiteit die de scheiding tussen huisvesting in Duitsland en werken in Nederland met zich meebrengt,
- een niet adequaat overzicht van de personeelsleden (wie werkt wanneer waar)
- de bijzondere verloning van de arbeidsmigranten, zoals dat door de betreffende bedrijven en uitzendbureaus gedaan wordt. Een factor die wezenlijk bijdraagt aan de ontstane situatie.

Woon-, hygiëne- en werkomstandigheden voor de arbeidsmigranten

Ten tijde van de uitbraken in Velp (en de contacten met VION in Scherpenzeel) en bij Vion in Groenlo werden een aantal zaken geconstateerd. De meeste arbeidsmigranten komen uit Oost-Europa en beheersen de Duitse en/of Nederlandse taal niet. Ze zijn gehuisvest in (groeps-)accommodaties, waarvan de hygiënische voorzieningen onder de maat zijn. Het is voor hen niet goed mogelijk de voorgeschreven onderlinge afstand te bewaren. Een uitgebreide verplichte uitleg over de voorgeschreven maatregelen wordt volgens de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid vaak niet of niet begrijpbaar gegeven door bedrijven en uitzendbureaus en daardoor niet opgevolgd door de arbeidsmigranten. Verder werden de arbeidsmigranten dagelijks opeengepakt in kleine busjes van hun woning naar hun werk vervoerd. Ook dan werden de voorzorgsmaatregelen niet in acht genomen om verspreiding van het Covid-19 virus te beperken. Al deze omstandigheden tezamen zorgden voor een verhoogd besmettingsgevaar en konden daarmee leiden tot een grote uitbraak zoals bij Vion in Groenlo.

De uitbraken in Velp en bij Vion Groenlo hebben geleid tot bestuurlijke maatregelen. Door de voorzitter van de Veiligheidsregio Gelderland Midden is een aantal in quarantaine geplaatst op een boot en van de kant van de voorzitter van de VNOG is een gebiedsverbod opgelegd aan de 600 geteste personen die bij Groenlo in de slachterij hebben gewerkt alsook de verplichting zorg te dragen voor adequate lijsten met werknemers en hun (woon)gegevens. De bestuurlijke maatregelen hebben effect gesorteerd. Vion heeft aangegeven bereid te zijn om samen te werken met de taskforce om de besmettingen onder haar personeel te minimaliseren.

Vion is echter een van de vele inleners die arbeidsmigranten aan het werk heeft. Alleen door de druk en het toezicht op ook andere inleners en uiteraard de werkgevers (i.c. de uitzendbureaus) te verhogen zullen zij bewogen kunnen worden de gesignaleerde misstanden aan te pakken.

Complexiteit van grensoverschrijdende scheiding tussen wonen en werken

De arbeidsmigranten wonen in Duitsland en werken in Nederland. Dit zorgt voor een complexe situatie, omdat de Duitse en Nederlandse autoriteiten verschillende regels hanteren voor wat betreft het testen, het bron- en contactonderzoek, de quarantaine-instructies en de controles. Het is nu niet of nauwelijks na te gaan of iemand die in Duitsland positief op Covid-19 is getest en daarom in quarantaine moet zitten, niet alsnog in Nederland aan het werk gaat. Ook is moeilijk na te gaan of iemand die in Nederland positief op Covid-19 is getest, zich in Duitsland aan de quarantaineregels houdt. Op basis van de Wet Publieke Gezondheid heeft de taskforce daarom een betere uitwisseling van

gegevens en van de testresultaten tussen de Duitse en Nederlandse autoriteiten voor ogen.

Verloning onder het minimumloon en de rol van de bedrijven en uitzendbureaus

De ontstane situatie wordt voor een groot deel veroorzaakt door de onderlinge afspraken en de handelwijzen van de betreffende bedrijven en uitzendbureaus. In Duitsland heeft men sterke signalen dat arbeidsmigranten minder dan het minimumloon betaald krijgen. Van dat loon moeten zij nog huisvesting, vervoer en kleding (terug)betalen aan het uitzendbureau. In geval van quarantaine lopen arbeidsmigranten het risico geen loon doorbetaald te krijgen. Ook worden ze niet altijd in hun eerste levensonderhoud voorzien. Dit betekent dat ze niet aan de quarantaineregels kunnen voldoen, omdat ze bijvoorbeeld zelf boodschappen moeten doen. Bovendien doet het bericht de ronde dat arbeidsmigranten in geval van ziekte een boete aan het uitzendbureau moeten betalen en ondanks quarantaine toch elders aan het werk gaan. Tijdens het testen in Duitsland is ook geconstateerd dat niet iedereen een zorgpas kon laten zien. Dit roept de vraag op of de zorgpassen door de werkgever worden ingehouden en of mensen wel zijn aangemeld voor de wettelijk verplichte zorgverzekering.

Conclusie

De taskforce heeft geconstateerd dat om verdere verspreiding van het COVID-19 virus onder arbeidsmigranten te voorkomen, het van belang is dat ook de onderliggende problematiek zoals geschetst in deze brief, aangepakt wordt. Dit gaat de opdracht en de reikwijdte van deze regionale taskforce echter te boven. De taskforce is primair in het leven geroepen om door goede informatie- en gegevensuitwisseling verder uitbreiding van het COVID-19 virus onder arbeidsmigranten te voorkomen en/of in te perken. De ervaringen van de afgelopen weken leren echter dat alleen een goede informatie- en gegevensuitwisseling een kwestie van symptoombestrijding is. De oorzaken zijn dieperliggend en structureel van aard. De maatregelen voor bestrijding van het Covid-19 virus worden in een aantal gevallen bewust omzeild. De grensoverschrijdende scheiding van wonen in Duitsland en werken in Nederland maken dit ook mogelijk, c.q. werken dit in de hand.

Verzoek

De aanpak van die dieperliggende en structurele problematiek behoort niet tot de bevoegdheden van de veiligheidsregio's en de Kreisen. Vanuit onze optiek gezien is zo'n aanpak echter wel noodzakelijk voor een succesvolle bestrijding van het Covid-19 virus in het Duits-Nederlandse grensgebied. We willen u vragen om de oorzaken op politiek-bestuurlijk niveau en in samenwerking met deelstaat Nordrhein-Westfalen en het Nederlandse Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten aan te pakken en stellen daarom concreet voor dat verantwoordelijke instanties van de regeringen in Nordrhein-Westfalen en Nederland:

- zich inzetten om de problematiek in de komende Duits-Nederlandse regeringsconsultaties te bespreken en de nodige maatregelen waar mogelijk te verankeren in wetgeving en verordeningen;
- In de gezamenlijke gesprekken de omvang van de problematiek regelmatig te monitoren;
- Waar mogelijk gezamenlijk informatie in de eigen taal van de arbeidsmigranten aan te bieden om te borgen dat zij goed geïnformeerd zijn over hun rechten, plichten en mogelijkheden;
- Tijdens een acute Covid-19 uitbraak door politiecontroles aan de grens te borgen dat de hygiëne maatregelen tijdens het transport van arbeidsmigranten worden opgevolgd.

De regionale grensoverschrijdende taskforce zal graag waar mogelijk ondersteunen.

Met vriendelijke groeten,

Für den Kreis Kleve

Veiligheidsregio Noord- en Oost-
Gelderland
namens deze

5.1.2e

5.1.2e

Für den Kreis Borken

Veilig- en Gezondheidsregio Gelderland
Midden
namens deze

5.1.2e

5.1.2e